

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1441

Vragen van de leden **Madlener** en **Tony van Dijck** (beiden PVV) aan de ministers van Financiën en van Buitenlandse Zaken over *het EU-trendrapport 2013 van de Algemene Rekenkamer* (ingezonden 11 februari 2013).

Antwoord van minister **Dijsselbloem** (Financiën), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 27 februari 2013).

Vraag 1

Wat vindt het kabinet van de exorbitante foutmarge van 3,9% bij EU-bestedingen, een bedrag van 5 miljard euro dat niet adequaat wordt verantwoord?¹

Antwoord 1

Het kabinet acht het een onwenselijke situatie dat het foutenpercentage op een dergelijk hoog niveau ligt en stijgt ten opzicht van het voorgaande jaar. Mede om die reden heeft Nederland tegen het positieve Dechargeadvies van de Raad over de EU-begroting van 2011 gestemd (zie verder de beantwoording onder vraag 3). Overigens gaat het hier niet om «niet adequaat verantwoord» maar om fouten van materieel belang die gemaakt zijn bij de uitgaven.

Vraag 2

Wat vindt het kabinet van de constatering dat de bilaterale leningen aan Griekenland (€ 52 miljard) en de gelden uit het noodfonds (€ 188 miljard) niet worden gecontroleerd en verantwoord?

Antwoord 2

De Algemene Rekenkamer geeft aan dat er geen onafhankelijk onderzoek kan plaatsvinden door een nationale of Europese rekenkamer dan wel een speciaal daartoe opgericht auditcomité. Dit betekent niet dat deze middelen niet zouden worden gecontroleerd en verantwoord. De steun die lidstaten hebben aangevraagd en gekregen via bilaterale leningen onder de Greek Loan Facility of via het EFSF gaat vergezeld met strikte conditionaliteiten. De zogenaamde Trojka (Commissie, ECB en IMF) stelt samen met de lidstaat die steun aanvraagt een Memorandum of Understanding (MoU) op waarin de beleidscondities en maatregelen staan beschreven waar de lidstaat aan moet

¹ <http://www.rekenkamer.nl/dsresource?objectid=97226&type=org>

voldoen om in aanmerking te komen voor financiële steun. Vervolgens gaat de Trojka minimaal ieder kwartaal op missie naar de lidstaat om de voortgang van het leningenprogramma te beoordelen. De Trojka beoordeelt of voldaan is aan de beleidscondities voor die periode uit het MoU. Deze MoU's en rapporten worden na besluitvorming openbaar gemaakt. Bij een positief oordeel van de Trojka over de voortgang, besluit de Eurogroep Working Group en/of EFSF bewindvoerders over het wel of niet uitkeren van de tranche. Het kabinet is van mening dat de controle van de Europese Commissie, de ECB en het IMF op de besteding van de financiële steun van bilaterale leningen en het EFSF een voldoende waarborg is voor het bereiken van de gewenste beleidscondities.

Voor wat betreft de Greek Loan Facility is er geen specifiek opgerichte multilaterale rekenkamer. Het betreft hier namelijk bilaterale leningen van de ene staat aan de andere. Nationale parlementen en nationale rekenkamers kunnen over een dergelijke bilaterale lening controle uitoefenen via de nationale rijksbegroting.

De minister van Financiën rapporteert daarnaast in de nationale rijksbegroting over de garanties die Nederland afgeeft aan het EFSF en de gevolgen daarvan voor de EMU-schuld. Het nationale parlement en de nationale rekenkamer kunnen over de garanties die Nederland verstrekt aan het EFSF dus controle uitoefenen via de nationale rijksbegroting. Bij het EFSF vindt daarnaast controle plaats via de interne auditfunctie en een externe accountantsfunctie. Het EFSF maakt zijn jaarverslag openbaar, waarin de verstrekte garanties van lidstaten zijn weergegeven met het rapport van de externe accountant. Het EFSF kent echter geen overkoepelend toezichhoudend publiek auditcomité zoals het ESM die wel kent. Het kabinet verkent of de middelen van het EFSF onder toezicht van het ESM-auditcomité gebracht kunnen worden.

Vraag 3

Welke lidstaten verzetten zich tegen een lidstaatverklaring en weigeren zich te verantwoorden voor de besteding van EU-gelden?

Antwoord 3

Geen enkele lidstaat weigert zich te verantwoorden over de besteding van EU-gelden. Alle lidstaten moeten voldoen aan de verantwoordingsregels zoals opgenomen in onder andere het Financieel Reglement van de EU-begroting. Het kabinet wilde deze regels op een hoger ambitieniveau hebben. Mede door de inzet van Nederland bij de recentelijk afgeronde heronderhandeling van dit Financieel Reglement, zijn enkele belangrijke verbeteringen ingevoerd die gelden vanaf de nieuwe MFK-periode. Hoewel er geen verplichte lidstaatverklaring is gekomen (alleen een vrijwillige) zijn een aantal elementen uit de lidstaatverklaring wel een verplicht onderdeel geworden van EU-recht, te weten het afgeven (door uitvoerende instanties in lidstaten) van een verklaring over de werking van de controlesystemen («beheersverklaring») vergezeld van een rapportage over de foutenpercentages tot op het niveau van de eindbegunstigden door een onafhankelijke auditor («onafhankelijke audit opinie»). Ook moet daarbij een overzicht van corrigerende maatregelen gegeven worden, zoals ook gebeurt in de Nederlandse Nationale Verklaring. Helaas is – ondanks sterk aandringen van Nederland – het niet verplicht geworden om deze rapportages openbaar te maken, die keuze wordt overgelaten aan de lidstaten zelf. Ook ontbreekt ondertekening op politiek niveau. De toegevoegde waarde van het instrument «Nationale Verklaring» wordt door slechts drie lidstaten gedeeld. Het kabinet zal zich blijven inzetten om het doel en de elementen van de Nationale Verklaring in de verschillende fasen van de verantwoordingscyclus onder te brengen.

Vraag 4

Hoe gaat u ervoor zorgen dat de besteding van EU-subsidies en EFSF-gelden op rechtmatigheid en doelmatigheid worden gecontroleerd en verantwoord?

Antwoord 4

Voor wat betreft de EFSF-middelen verwijs ik u naar het antwoord op vraag 2. Voor wat betreft EU-subsidies pleit het kabinet voor betere verantwoording door lidstaten, voor betere rapportages over de effecten van EU-subsidie,

voor strikte handhaving van de subsidie- en controleregels door de Europese Commissie en voor meer transparantie over de rechtmatigheid en doelmatigheid van de bestedingen per lidstaat. Voor nadere details hierover verwijs ik u graag naar Kamerstuk 24 202, nr. 28 inzake het Schriftelijk Overleg dat met uw Kamer is gevoerd over het jaarverslag van de Europese Rekenkamer 2012.

Vraag 5

Bent u bereid om lidstaten te dwingen een lidstaatverklaring af te geven zolang zij gebruik maken van gelden uit een van de noodfondsen (EFSF/ESM)?

Antwoord 5

Nee. Het kabinet is geen voorstander van een koppeling van ESM-steun aan een niet-verplicht instrument dat bedoeld is voor EU-subsidies. Bovendien kent het ESM al een solide verantwoordingsstructuur dat op het punt van onderlinge beoordeling (door de leningverstreckende landen) zelfs strenger is dan de lidstaatverklaring.